

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 68/26

Luxemburg, 7 mei 2026

Arrest van het Hof in zaak C-747/22 | INPS (Sociale bijstand en toegang tot werk – Indirecte discriminatie)

Toegang tot sociale bijstand en werk: een verblijfsvoorwaarde van tien jaar vormt indirecte discriminatie van personen met internationale bescherming

Een derdelander met subsidiairebeschermingsstatus in Italië is zijn recht op een „basisinkomen” (sociale uitkeringen in combinatie met een programma voor integratie in het beroepsleven) verloren nadat uit een administratieve controle was gebleken dat hij niet voldeed aan de in het Italiaanse recht gestelde voorwaarde van een verblijf van ten minste tien jaar op het nationale grondgebied. Hij is tegen dit besluit opgekomen bij een Italiaanse rechter die zich tot het Hof van Justitie heeft gewend om vast te stellen of deze voorwaarde een indirecte discriminatie van derdelanders vormde. Het Hof oordeelt dat de toekenning van het basisinkomen valt onder het beginsel van gelijkheid tussen personen met internationale bescherming en eigen onderdanen, zowel wat betreft de toegang tot werk als wat betreft het recht op een minimuminkomen. Ook al wordt die voorwaarde op dezelfde wijze toegepast op alle onderdanen, zij treft vooral derdelanders. Dit verschil in behandeling wordt niet gerechtvaardigd door het feit dat de toekenning van het basisinkomen volgens de Italiaanse regering een aanzienlijke administratieve en economische last meebrengt. Het gaat dus om een door het Unierecht verboden indirecte discriminatie.

Een persoon met subsidiairebeschermingsstatus die sinds 2011 legaal in Italië verblijft, ontving een „basisinkomen”, een sociale uitkering die gepaard gaat met maatregelen voor arbeids- en sociale integratie. De toekenning van deze uitkering is onderworpen aan de voorwaarde dat de begunstigde ten minste tien jaar op het Italiaanse grondgebied heeft verbleven, waarvan de laatste twee jaar ononderbroken.

Na een controle stelde de nationale instelling voor de sociale zekerheid (INPS) vast dat niet aan deze voorwaarde was voldaan. Die instelling heeft de betaling van de uitkering aan deze persoon beëindigd en terugbetaling van de onverschuldigd betaalde bedragen gevorderd.

De betrokkene heeft tegen dit besluit beroep ingesteld bij een Italiaanse rechter, op grond dat de verblijfsvoorwaarde van tien jaar een indirecte discriminatie vormt, aangezien het voor Italiaanse onderdanen gemakkelijker is om daaraan te voldoen. De INPS voerde op haar beurt aan dat deze uitkering niet beoogt te voorzien in een primaire behoefte, maar onder het werkgelegenheids- en integratiebeleid valt. Dit rechtvaardigt dat er een werkelijke band met het Italiaanse grondgebied wordt vereist.

Aangezien de nationale rechter van oordeel was dat de verblijfsvoorwaarde mogelijk discriminierend en onevenredig is, heeft hij zich tot het Hof van Justitie gewend om te vernemen of deze in overeenstemming is met het Unierecht.

Het Hof stelt ten eerste vast dat **het „basisinkomen” zowel een maatregel is voor de toegang tot werk waarop het beginsel van gelijkheid tussen personen met internationale bescherming en eigen onderdanen van toepassing is¹, als een fundamentele sociale uitkering in de vorm van een minimuminkomen, die eveneens onder dat beginsel valt².**

Ten tweede **raakt de verblijfsvoorwaarde van tien jaar**, ook al wordt die op dezelfde wijze toegepast op burgers van de lidstaat en op personen met internationale bescherming, **hoofdzakelijk derdelanders en vormt zij een indirecte discriminatie** van laatstgenoemden, die in beginsel verboden is.

Ten derde is het Hof van oordeel dat **deze voorwaarde niet objectief wordt gerechtvaardigd** door het feit dat de toekenning van het „basisinkomen” volgens de Italiaanse regering een aanzienlijke administratieve en economische last meebrengt, wat zou rechtvaardigen dat deze uitkering alleen wordt toegekend aan personen die goed in de nationale

gemeenschap zijn geïntegreerd.

Het Hof merkt in dit verband op dat de toekenning van sociale uitkeringen voor de betrokken instelling dezelfde kosten met zich meebrengt, ongeacht of de betreffende persoon internationale bescherming geniet dan wel onderdaan van de betrokken lidstaat is.

Wat betreft de maatregelen voor toegang tot werk en fundamentele sociale uitkeringen, zoals het „basisinkomen“, verleent het Unierecht personen die internationale bescherming genieten een recht op gelijke behandeling, zonder de lidstaten toe te staan aanvullende voorwaarden of beperkingen vast te stellen naast die waarin de Uniewetgever heeft voorzien. De duur van het verblijf op het grondgebied van een lidstaat is in het Unierecht niet opgenomen als criterium voor de toekenning van de betrokken voordelen aan deze personen.

De toekenning van die voordelen afhankelijk stellen van de voorwaarde dat de betrokkene tien jaar in de betrokken lidstaat heeft verbleven, is bovendien in strijd met de doelstelling van het Unierecht om ervoor te zorgen dat personen die internationale bescherming genieten – wier status van nature niet permanent is en kan worden ingetrokken, wat in dat geval tot terugkeer van de betrokkene naar zijn land van herkomst leidt – over bepaalde minimumvoordelen kunnen beschikken.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst en, indien van toepassing, de samenvatting](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

Volg ons!

¹ Dit vloeit voort uit artikel 26 van [richtlijn 2011/95/EU](#) van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming.

² Zoals bepaald in artikel 29 van richtlijn 2011/95.